

448: Tüp Bebek Caiz midir?

Ömer Faruk

22 Eki, 2019

<https://ilimvecihat.com>

SORU

Es selamu aleykum hocam, biz çocuk sahibi olmak istiyoruz eşimle ancak doğal yollarla olmadı tüp bebek tedavisi caiz midir? Bazı insanlar bu caiz değil diyor.

CEVAP

Ve aleykumusselam ve rahmetullahi ve berakatuh.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ، الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلٰی رَسُوْلِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰی آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِیْنَ

Tüp bebek, kocadaki veya karısındaki bir sorundan ötürü doğal yoldan hamile kalamama durumunda başvurulan bir tedavi yöntemidir.

Bu şöyle yapılmaktadır: Kadından yumurta, erkekten de sperm alınır ve kadının vücudunun dışında bir laboratuvar ortamında sperm ile yumurta döllenir ve sonra döllenmiş yumurta kadının rahmine yerleştirilir. Yine bu tedavi, erkeğin sperminin alınıp kadının rahmine aşılması şeklinde de yapılmaktadır.

Muasıralimlerin geneli, tüp bebek yoluyla hamile kalmanın şu şartlarla birlikte caiz olduğu sonucuna varmışlardır:

1) Doğal yoldan hamile kalma kapısı kapanmalı, uzman bir doktor, kadının hamile kalmasının mümkün olmadığını söylemelidir. Ancak koca ve karısında hamileliğe engel hiçbir sorun gözüküyorsa, 10 seneden beri, 15 seneden beri çocukları olmuyorsa dahi acele edip de bu yola başvurmamaları, beklemeleri gerekmektedir. Umulur ki Allah Teâlâ uzun bir süre sonra onları çocukla rızıklandırır.

2) Üzerinde bu işlemin uygulandığı spermin bizzat kocanın spermi, yumurtanın da bizzat o kocanın karısının yumurtası olması gerekir. Kocanın dışında başka bir adamdan alınan spermle karısının yumurtasının aşılması ittifakla haramdır. Çünkü bu, neseplerin birbirine karışması demektir, yani zina cinsinden bir iştir, büyük günahlardandır. Aynı şekilde adamın karısının dışında başka bir kadının, kocanın spermi ile döllenmiş yumurtasını karısının rahmine yerleştirmek de böyledir, haramdır. Yine karı ve kocanın yumurta ve sperminin işlenip başka bir kadına yerleştirilmesi de caiz değildir. Yani kısacası iki şer'î nikahlı olan karı ve kocanın dışında başka hiç kimsenin bu işte yeri olmaması gerekmektedir.

Burada şöyle bir mesele vardır: Birden çok kadınla evli adamın bir karısından yumurtasının alınıp kocanın spermiyle döllendirilip sonra bunun hamile kalamayan diğer karısının rahmine yerleştirilmesi caiz midir? Kimi alimler buna cevaz verirken kimileri ise vermemişlerdir...

3) Tüp bebek tedavisini yapacak doktorun dalında uzman ve emin, güvenilir biri olması gerekir. Aksi takdirde doktor, yaptığı tüp bebek işlemleri başarılı oluyor intibası verip daha çok müşteri çekmek için kendisinin veya başkasının üreme hücrelerini kullanabilir. Keza bu işlem, bir kasıt olmaksızın hata sonucu haram bir surette de gerçekleşebilmektedir. O sebeple karı ve kocanın, yumurta ve spermlerin kendilerinin olduğundan, neseplerin karışmamasından kesin emin olmaları, çok dikkatli ve ihtiyatlı davranmaları, şüpheye yer bırakmamaları, bunda gevşeklik göstermemeleri gerekmektedir.

Malum olduğu üzere tüp bebek tedavisi yapılırken kadının galiz avret yerini doktora açması gerekecektir. Aslen bu haramdır. Ancak çocuk sahibi olmak doğal bir ihtiyaç, şeriatın itibar ettiği meşru bir amaçtır. Bu nedenle alimler buna cevaz vermişlerdir. Lakin bu açılma yeteri miktarda olmalı, gerekli olmadığı halde bundan fazlası açılmamalıdır.

Vacip olan, kadının avretine bakacak doktorun şayet mümkünse müslüman kadın bir doktor olmasıdır. Eğer bu mümkün değilse, kişiyi sıkıntıya sokacak ise o halde sıraya uyularak evvela gayr-i müslim bir kadın doktor, yoksa mecbur kalındığında müslüman erkek bir doktor, o da yoksa gayr-i müslim bir erkek doktora gidilir. Kafir bile olsa kadın doktora gitme gücü ve imkanı varken erkek doktora gidilmesi caiz değildir. Şayet bu işi erkek bir doktor yapacaksa, halvetin oluşmaması için orada mutlaka kocanın bulunması gerekir. Ama yine de efdal olan, kadın bir doktorun yapması durumunun oluşmasına kadar bu işin ertelenmesidir.

Evet, tüp bebek belli şartlar dahilinde caizdir, ama karı ve kocanın şer'an bunu yapma yükümlülükleri olmayıp bunu yapmadıkları için günahkar da olmazlar. Hatta aksine Allah Teâlâ'nın onlara çocuk vermemesine sabredip onun hükmüne rıza göstererek bu yöneme başvurmamaları efdal olandır. **"Allah dilediğini kısır kılar."** (Şûrâ sûresi 50. âyet) Çünkü bunda neseplerin karışabilme tehlikesi ve kadının galiz avretini açması söz konusudur. Bu gün dini gözetmeyen, helale harama dikkat etmeyen, Allah'tan korkmayan doktorlar çok fazladır. Bu sebeple ki kimi alimler tüp bebek meselesinde tevakkuf edip helal ya da haram fetvası vermemişler, hatta kimileri bunun haram olduğunu söylemişlerdir.

Şunu da unutmamak gerekir ki, tüp bebek tedavisi sadece bir sebeptir.

Rahimde ceninin oluşum sürecini başlatan, şifayı veren bu sebep değil, bilakis bu sebebi ve diğer bütün sebepleri var eden, her şeyi elinde bulunduran Allah (subhneh ve tel)'dır. Nitekim bu tedaviyi uygulamış nice kadın hamile kalamamıştır. Ve yine niceleri var ki bu tedaviye yönelmişler, ama sonra bunu uygulamadan Allah (*azze ve celle*) onlara şifa vermiş ve onları çocukla rızıklandırmıştır.

Ve'l-hamdu lillhi Rabbi'l-lemn.